

Etänä Enemmän- sote-työ uudistuu

Motivoiva johtaminen

etänä 19.10.2020

Päivi Mayor

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Osa 2: Motivoiva johtaminen

- Millainen olen esimiehenä ja johtajana motivaatioprofiilin näkökulmasta?
- Miten vähennän mahdollista ”vahingossa huonoa johtamista”?
- Keskustelua, harjoituksia ja käytännön toimenpiteitä

Psykologinen turvallisuus

Motivaatio

Itseohjautuvuusteoria (Deci & Ryan, 1985)

Ihmisten psykologisia
perustarpeita ovat

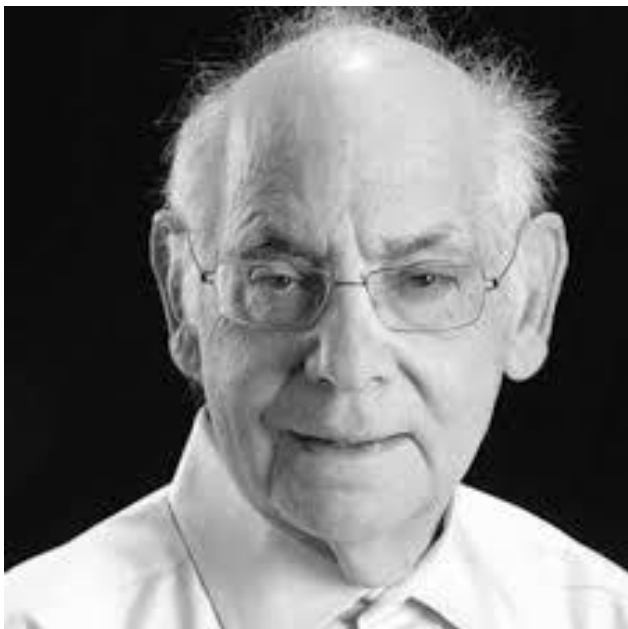
- Autonomia
- Kyvykkyys
- Yhteenkuuluminen ja merkityksellisyys

16 elämän perustarpeen teoria (Reiss, 2004)

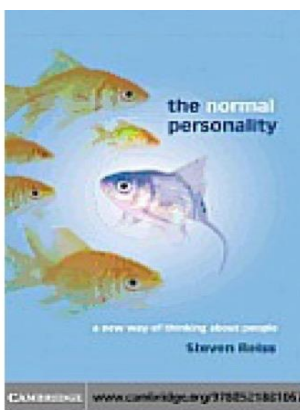
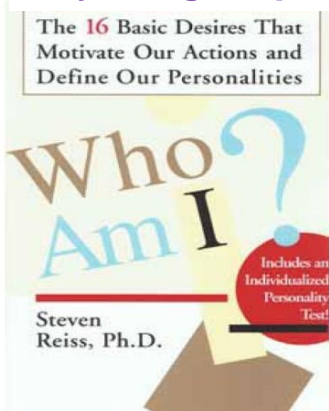
- Kaikkia motivoi 16 perustarvetta, mutta se, *kuinka paljon*, on hyvin yksilöllistä.

- Kuinka paljon ja milloin autonomiaa?
- Missä haluamme tulla kyvykkäiksi?
- Kenen kanssa haluamme yhteenkuuluvuutta?
- Mistä merkityksellisyyden tunne tulee?

REISSIN MOTIVAATIOTEORIA

Psykologian professori Steven Reiss

Laaja empiirinen tutkimus 1995–1998

- 2500 ihmistä USAssa + 1000 Euroopassa ja Japanissa, nyt n. 100 000 profiilia

Anonyymi kysely

- Mikä sinua motivoi?
- Mikä on sinulle kaikkein tärkeintä?
- Mikä tekee sinut onnellisimmaksi?

Tulokset

- Yli 400 erilaista motiivia
➔ **16 elämän perustarvetta**, jotka motivoivat meitä kaikkia

16 ELÄMÄN PERUSTARVETTA

VALTA

RIIPPUMATTOMUUS

UTELIAISUUS

HYVÄKSYNTÄ

JÄRJESTYS

KERÄÄMINEN

KUNNIA

IDEALISMI

SOSIAALISET
KONTAKTIT

PERHE

STATUS

KOSTO /
VOITTAMINEN

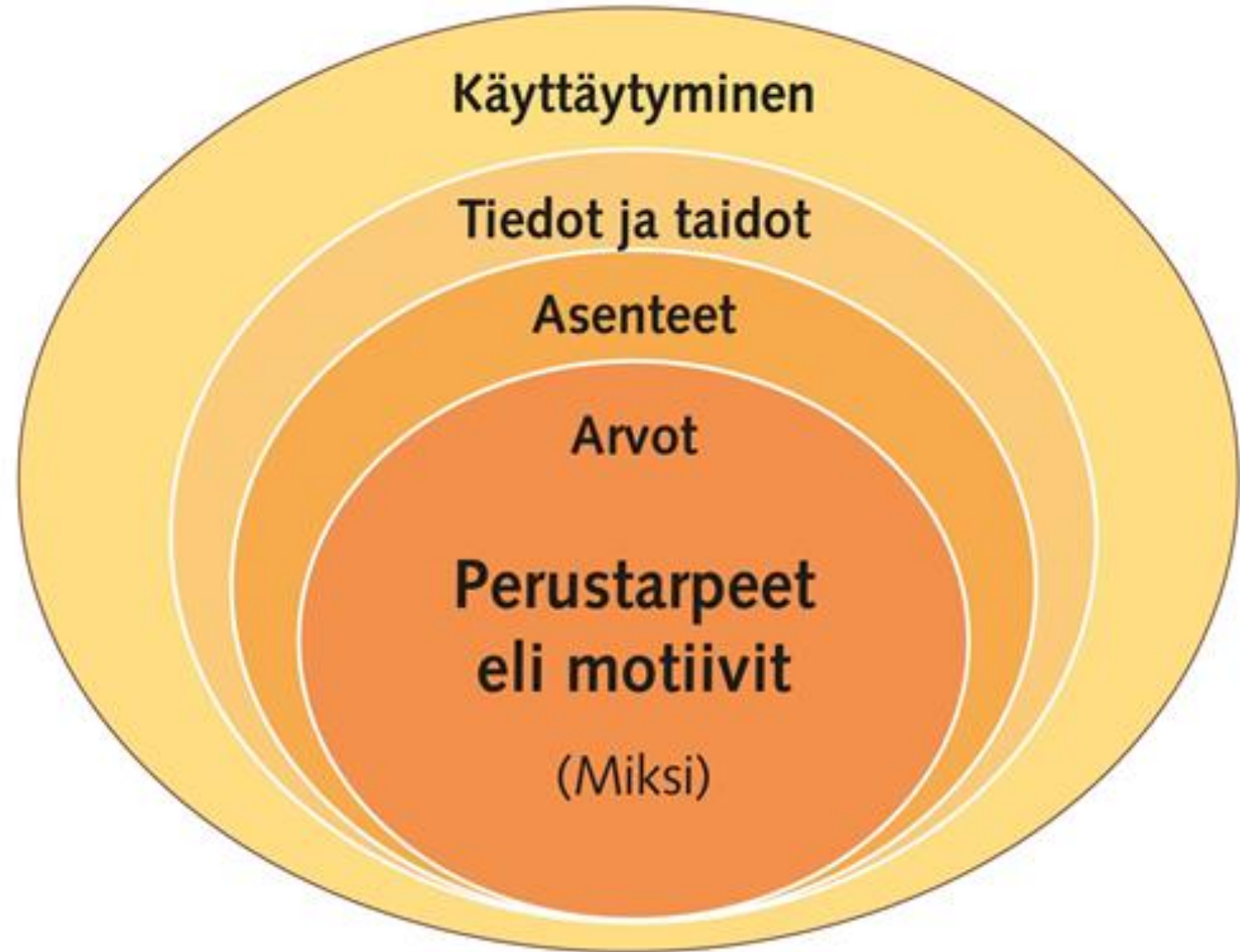
ESTEETTISYYS

SYÖMINEN

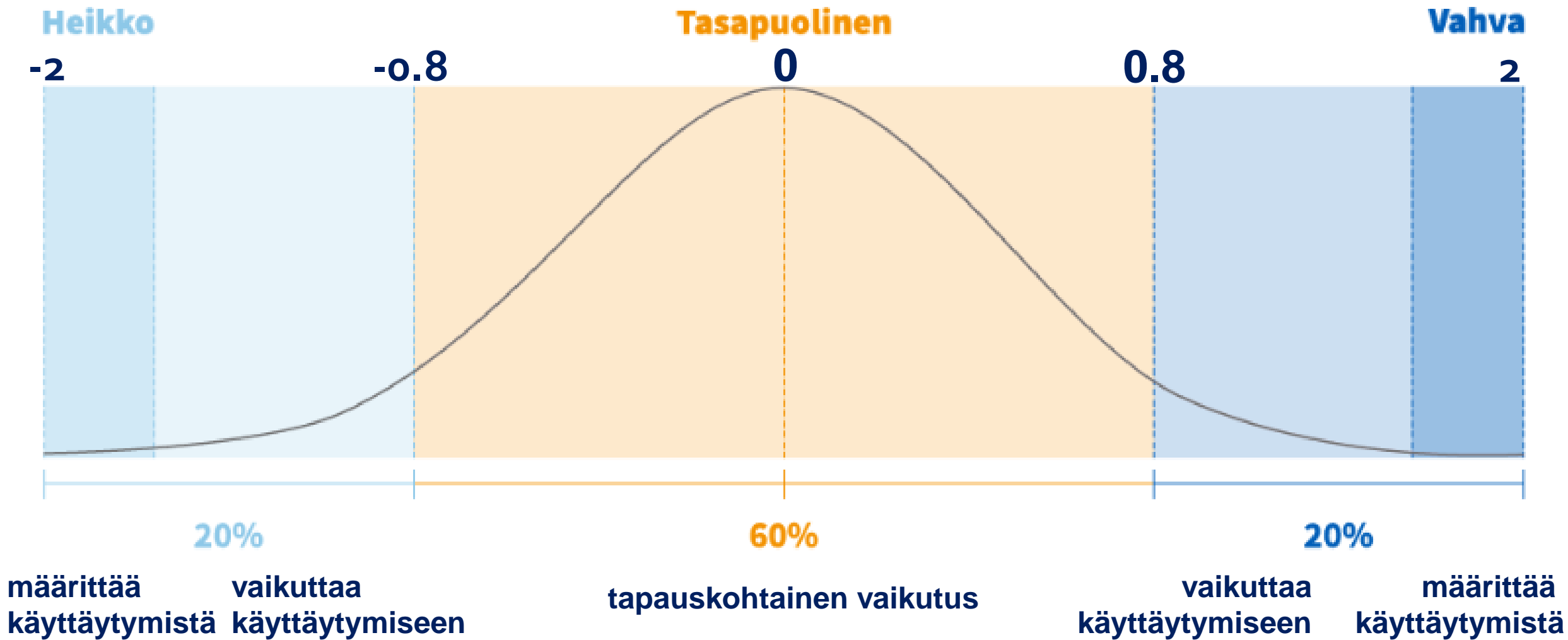
FYYSINEN
AKTIIVISUUS

MIELENRAUHA

MOTIIVIT PERSONALLISUUDEN YTIMESSÄ

PERUSTARPEIDEN INTENSITEETTI

SELF HUGGING – OMIEN ARVOJEN YLIARVOSTAMINEN

Väärinkäsitykset

Emme ymmärrä ja arvosta sitä, että muita ajavat eri asiat kuin meitä

Itseillusio

Vahva käsitys siitä, että omat arvot ja motiivit ovat parhaita ja muidenkin pitäisi omaksua ne

Arvotyrannia

Jatkuvat yritykset vakuuttaa muut siitä, että heidän pitäisi hylätä ”väärät” arvonsa ja omaksua meidän ”paremmat” arvomme

Sokeat pisteet!

Reiss Motivaatioprofiilin tulkinta ja hyödyntäminen

- Motiiveilla on geneettinen perusta ja ne muotoutuvat varhaislapsuudessa – ja niitä voi olla vaikea muuttaa
- **Mikään motiivi ei ole itsessään hyvä tai huono, vahvuus tai heikkous**
- Motiivit ovat eri asia kuin osaaminen tai käyttäytyminen eivätkä ne näy välttämättä päälle päin
- Mitä vahvempi tarve/motiivi on, sitä useammin ja enemmän sitä pitää tyydyttää - muuten ihminen turhautuu ja stressaantuu
- Perustarpeiden tyydyttäminen tuo energiaa ja niiden laiminlyöminen syö energiaa eli:
Johda energiaasi – älä ajankäyttöäsi!

Motivoiva johtaminen

Kullekin yksilölle sopivien
olosuhteiden luomista ja ylläpitämistä,
jotta he kokevat
psykologista turvallisuutta
Ja lisääntyneitä autonomian, kyvykkyyden ja
merkityksellisyyden tunnetta
ymmärtämällä ja hyödyntämällä
itsensä ja muiden
yksilöllisiä motivaatiotekijöitä.

Valta

Halu vaikuttaa muihin, johtaa ja päättää

Matala

Tasapuolinen

Korkea

Palvelu
Ihmiskeskeisyys
Muiden tukeminen
Ohjeiden
noudattaminen
Ei halua päättää
muiden puolesta

Haluan tukea muita

Vaikuttaminen
Vastuunkanto
Johtaminen
Päätttäminen
Aikaansaaminen
Suorittaminen

Haluan vaikuttaa ja johtaa

Miten motivoin? - Valta

Matala: Suoritus palvelun kautta

Anna säännöllistä tukea ja auta päätöksissä

- Päättämme yhdessä ehdotustesi pohjalta...*
- Kerro mielipiteesi tästä...*
- Keskustellaan edistymisestääsi kerran viikossa*

Korkea: Suoritus vaikuttamisen kautta

Anna vastuuta ja mahdollisuus vaikuttaa, johtaa ja/tai päättää

- Tunnet tavoitteet, päätä itse, miten saavutat ne parhaiten*
- Sinulla on täysi vastuu...*
- Vaikuta muihin”..*

Riippumattomuus

Halu olla vapaa ja riippumaton muista

matala

tasapuolinen

korkea

Yhteistyö
Riippuvaisuus
Muiden auttaminen
Läheiset suhteet
Konsensus

*Haluan kokea
läheisyyttä*

Vapaus
Itse pärjääminen
Riippumattomuus
Etäisyys
Oma tapa toimia

*Haluan olla vapaa ja
riippumaton*

Miten motivoin? – Riippumattomuus

Matala: Suoritus keskinäisen riippuvuuden avulla

**Mahdollista läheinen tiimityö
Järjestä ”sosialisointiaikaa”**

- *1+1 = 3, yksin emme ole mitään*
- *Autamme aina toisiamme*
- *Minustakin oli alussa pelottavaa myydä, siksi harjoitteleimme yhdessä*
- *Voit olla ylpeä tiimi- ja yhteistyötaidoistasi*

Korkea: Suoritus itsenäisyydellä,

**Anna henkilökohtaista vapautta ja
mahdollisuus toimia omalla
tavalla**

- *Riittää, kun raportoit tästä kerran kuussa*
- *Voit tehdä tämän täysin itsenäisesti*
- *Ei tarvitse kysellä muiden mielipiteitä, keskity omaan suoritukseen*

Uteliaisuus

Halu kerätä tietoa, oppia ja ymmärtää

matala

tasapuolinen

korkea

Käytännöllisyys
Soveltaminen
Hyödyllisyys
Tekeminen
Rutiinit

*Haluan olla
käytännöllinen ja
konkreettinen*

Tieto
Oppiminen
Ajattelu
Ymmärtäminen
**Ideat, konseptit ja
teoriat**

*Haluan tietää
kaikesta kaiken*

Miten motivoin? - Uteliaisuus

Matala: Suoritus tietoa soveltamalla

Anna hyödyllisiä tehtäviä, joiden tulokset näkyvät käytännössä

- *Miten saamme tästä konkreettiset tulokset nopeasti?*
- *Ryhdy vain tekemään, siten opimme parhaiten*
- *Sait hienosti konkreettisia tuloksia aikaan.*

Korkea: Suoritus tietoa keräämällä

Anna aikaa tutkia asiaa ja ajattelua haastavia tehtäviä

- *Mitä uusia ideoita sinulla on?*
- *Minkälainen strategia meidän pitäisi mielestäsi valita?*
- *Voisitko syventyä tähän aiheeseen kunnolla, tarvitsemme tähän todellisen asiantuntijan?*

Hyväksyntä

Halu olla toisten hyväksymä ja onnistua

matala

tasapuolinen

korkea

Itseluottamus
Omat kriteerit
Virheistä oppiminen

Voin tehdä mitä vain

Sosiaalisen
hyväksynnän
etsiminen
Perfektionismi

En halua tehdä
virheitä

Miten motivoin? - Hyväksyntä

Matala: Suoritus itseensä luottamalla

Anna haastavia tehtäviä ja suoraa, korjaavaa palautetta

- *Tässä olet tehnyt virheen ja ensi kerralla... (anna palautteessa selvät faktat)*
- *Kukaan toinen ei olisi yhtä rohkea*
- *Tiedät itsekin, että onnistuit tässä todella hyvin*

Korkea: Suoritus positiivisen palautteen avulla

Anna paljon positiivista palautetta ja mahdollisuus itsearviointiin

- *Tapasi valmentaa oli todella erinomainen*
- *Tämä sujui sinulta hienosti*
- *Miten itse arvioisit suorituksesi?*
- *Tiedän, että pystyt siihen*

Järjestys

Halu pitää yllä järjestystä ja siisteyttä

matala

tasapuolinen

korkea

Joustavuus
Spontaanisuus
Improvisointi
Vaihtelu
Epäjärjestelmällisyys

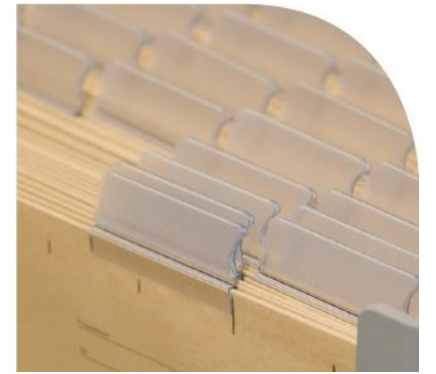
Haluan joustavuutta

Järjestelmällisyys
Puhtaus
Siisteys
Suunnitelmällisyys
Pysyvyys

Haluan järjestystä ja rakennetta

Miten motivoin? - Järjestys

Matala: Suoritus joustavuudella ja improvisoinnilla

**Anna vaihtelevia tehtäviä
Salli muutokset suunnitelmissa**

- *Voimme muuttaa tätä suunnitelmaa milloin tahansa*
- *Joustavuus ja tilanteeseen reagointi on tärkeintä*
- *Parannetaan toimintaa pikkuisen joka päivä*

Korkea: Suoritus rakenteella ja järjestyksellä

**Ole itse strukturoitu
Anna järjestää ja organisoida
Pidä kiinni rakenteista**

- *Tehdään asiat tässä järjestyksessä*
- *Tee meille yksityiskohtainen suunnitelma*
- *Järjestelmällisyytesi lisää tehokkuutta*

Kerääminen

Halu kerätä tavaroita ja omaisuutta

matala

tasapuolinen

korkea

**Tavaroista
luopuminen
Suurpiirteisyys
Anteliaisuus
Materialian ja
resurssien käyttö**

***En halua kerätä
tavaraa tai
omaisuutta***

**Tavaroiden keräily
Säilyttäminen
Tavaroista
huolehtiminen
Tavaroiden ja
omaisuuden arvostus**

***Haluan kerätä,
omistaa ja säilyttää***

Miten motivoin? - Kerääminen

Matala: Suoritus anteliaisuuden avulla

Anna mahdollisuus olla antelias tavaroiden ja resurssien kanssa

- *Heitetään pois kaikki vanha, mitä ei enää tarvita*
- *Resurssit on tehty käytettäväksi*
- *Jos jokin ei toimi, tilaat uuden*

Korkea: Suoritus keräilyn avulla

**Mahdollista keräily ja hyvä tavarosta huolehtiminen
Älä haaska resursseja**

- *Meidän tarvitsee kerätä niin paljon kuin mahdollista*
- *Olet vastuussa dokumentoinnista ja tärkeiden papereiden säilyttämisestä*
- *Upeaa, että pidät tästä tavarasta näin hyvää huolta*

Kunnia

Halu olla lojaali omille juurilleen ja noudattaa moraalisia ja eettisiä periaatteita

matala

tasapuolinen

korkea

Tavoitteet
Tarkoitushakuisuus
Periaatteiden
joustavuus
Opportunismi

*Haluan olla vapaa
säännöistä ja
periaatteista*

Periaatteet
Velvollisuus
Suoraselkäisyys
Perinteet
Lojaalius

*Haluan kunnioittaa
periaatteita ja arvoja*

Miten motivoin? - Kunnia

Matala: Suoritus tavoitteellisuudella

**Mahdollista sääntöjen joustavuus
Anna vapaus keskittyä
tavoitteisiin**

- *Ajattele, mikä hieno mahdollisuus tämä on sinulle*
- *Tavoitteen saavuttaminen ja siihen liittyvien esteiden poistaminen on kaikkein tärkeintä*

Korkea: Suoritus lojaalisuudella ja periaatteilla

**Anna tehtäviä, jotka edellyttävät
ohjeiden noudattamista
Anna edustaa organisaatiota**

- *Sinuun voi aina luottaa*
- *Arvostan lojaalisuuttasi*
- *Olet muille roolimallina*
- *Hienoa, että seurasit tarkkaan kaikkia sääntöjä ja ohjeita, teit oikein*

Idealismi

Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden halu

matala

tasapuolinen

korkea

Sosiaalinen realismi

Yksilön vastuu
Omiin asioihin
keskittyminen

Olean realististi

Sosiaalinen
oikeudenmukaisuus
Epäitsekkyyys
Humanitaarisuus
Idealismi

*Haluan parantaa
yhteiskuntaa*

Miten motivoin? - Idealismi

Matala: Suoritus realismin avulla

**Anna realistisia tehtäviä
Mahdollista omien hyötyjen
saavutus**

- *Meidän täytyy olla realisteja*
- *Miten sinä itse ja asiakkaasi hyötyvät tästä?*
- *Kerro muille asian realistinen tila*

Korkea: Suoritus idealismin avulla

**Anna idealistisia tehtäviä.
Mahdollista työskentely yhteisen
hyvän eteen**

- *Oikeudenmukaisin tapa toimia on...*
- *Ihailtavaa, kuinka taistelet heikompien puolesta!*
- *Onko sinulla ehdotuksia, miten voisimme auttaa muita?*

Sosiaaliset kontaktit

Halu olla muiden seurassa ja tutustua uusiin ihmisiin

matala

tasapuolinen

korkea

Oma aika ja rauha
Yksin oleminen
Vetäytyminen
Itseriittoaisuus

Haluan olla yksin

Ystävyys
Monet ihmiset
Kontaktit ja verkostot
Hauskanpito muiden
kanssa

Haluan tavata ihmisiä

Miten motivoin? – Sosiaaliset kontaktit

Matala: Suoritus olemalla yksin

**Anna oma työrauha
Mahdollista työskentely vain
muutamien ihmisten kanssa**

- *Tähän illanviettoon osallistuminen on täysin vapaaehtoista*
- *Voit lukea kokouksen muistiinpanot osallistumisen asemesta*
- *Tämän tehtävän voi tehdä täysin yksin*

Korkea: Suoritus sosiaalisten kontaktien avulla

Mahdollista työskentely monien ihmisten kanssa ja uusiin ihmisiin tutustuminen

- *Koska tunnet niin paljon ihmisiä, tuntisitko jonkun, joka...*
- *Saat osallistua yrityksen edustajana messuille*
- *Oletko kuullut tämän vitsin..?*

Perhe

Halu kasvattaa omia lapsia tai huolehtia perheestä

matala

tasapuolinen

korkea

Sitoutumattomuus
Toverillisuus
Henkilökohtainen
vapaus

*Haluan olla lapsista
riippumaton*

Hoivaaminen
Perhe-elämä
Lapsirakkaus
Perhekeskeisyys

*Haluan lasteni
rakastavan minua*

Miten motivoin? – Perhe

Matala: Suoritus riippumatta perheestä

Arvosta riippumattomuutta ja ei-hoivaavaa käytöstä

- *Yksityisasiat eivät kuulu töihin*
- *Vaikka pitäisi tehdä töitä koko yö, saamme tämän ajoissa valmiiksi*
- *Hienoa, miten perhe-elämäsi ei vaikuta työsuorituksiisi*

Korkea: Suoritus perheestä huolehtimisen avulla

**Jousta perheen tarpeiden mukaan
Arvosta hoivaamista ja huolehtimista**

- *Mitä tehokkaammin työskentelemme, sitä nopeammin olemme kotona perheen luona*
- *Perhe on tärkeä, työ voi joustaa*
- *Ei sähköposteja viikonloppuisin*
- *Olemme kuin yksi suuri perhe*

Status

Halu saada sosiaalista arvostusta

matala

tasapuolinen

korkea

Vaatimattomuus
Maanläheisyys
Epämuodollisuus
Tasa-arvo muiden kanssa
Epävirallisuus

Haluan kaikkien olevan tasavertaisia

Arvovalta
Huomio
Julkisuus
Menestys
Arvostus
Elitismi ja laatu

Haluan olla tärkeä ja merkittävä henkilö

Miten motivoin? – Status

Matala: Suoritus vaatimattomuuden avulla

**Kohtelee kaikkia tasapuolisesti
Vältä statussymboleja**

- *Sanon sinulle vain näin kahden kesken, miten hyvää työtä teit*
- *Olemme kaikki tasavertaisia ja samassa veneessä*
- *Vaatimattomuus kaunistaa*

Korkea: Suoritus itsensä erityiseksi tuntemalla

**Anna hänen tuntea itsensä
erityiseksi
Palkitse statussymbolien avulla**

- *Olet meille erityisen tärkeä*
- *Tämän haastavan projektin avulla ylin johto oppii tuntemaan sinut*
- *Mikä on mielipiteesi tästä huippuasiantuntijana?*
- *Saat ylennyksen ja bonuksen*

Kosto / Voittaminen

Halu päästä tasoihin tai voittaa

matala

tasapuolinen

korkea

Sovitteleminen
Konfliktien
välttäminen
Sopeutuminen
Harmonia

Haluan sopusointua

Kilpaileminen
Voittaminen
Taistelu
Puolustautuminen
Kostaminen
Mittaaminen

Haluan voittaa

Miten motivoin? – Kosto / Voittaminen

Matala: Suoritus harmonian ja yhteistyön avulla

**Tue harmoniaa
Mahdollista konfliktien
välttäminen**

- *Emme vertaa sinua muihin*
- *Jokainen on omalla tavallaan oikeassa*
- *On tärkeää välttää konflikteja ja säilyttää hyvät suhteet kaikkien kanssa*

Korkea: Suoritus vertailun ja kilpailun avulla

**Tue vertailua ja kilpailua
Anna mahdollisuus voittaa**

- *Tässä onnistuit paremmin kuin muut*
- *Haluamme voittaa kilpailijamme*
- *Sinnikkyydelläsi voitot varmasti*
- *Meidän täytyy taistella!*

Esteettisyys

Halu lisätä kauneutta ja nauttia siitä.

matala

tasapuolinen

korkea

Askeettisuus
Luonnollisuus
Miltä asiat tai ihmiset
näyttävät ei ole
tärkeää

*En halua tai tarvitse
estetiikkaa*

Esteettisyys
Tavaroiden kauneus
Ympäristön kauneus
Ihmisten kauneus

*Haluan kokea
esteettisiä nautintoja*

Miten motivoin? - Esteettisyys

Matala: Suoritus ilman esteettisiä tavoitteita

Mahdollista keskittyminen käytännöllisyyteen tai askeettisuuteen

- *Ei ole merkitystä siltä, miltä asiat näyttävät*
- *Sisältö on ulkonäköä tärkeämpi asia*

Korkea: Suoritus esteettisyydellä ja kauneudella

Anna mahdollisuus tehdä esteettisiä ratkaisuja

- *Miten voisimme parantaa tämän visuaalisuutta?*
- *Tekisitkö ehdotuksen tilan sisustamisesta?*
- *Huoliteltu, kaunis ulkonäkö on tässä eduksi*

Syöminen

Halu syödä ruokaa ja saada makunautintoja

matala

tasapuolinen

korkea

**Ruoka on
välttämättömyys
Valikoivuus**

*Haluan tyydyttää
nälän*

**Syöminen on
nautinto
Gourmet
Ruoanlaitto
Makunautinnot**

*Nautin ruoasta ja
ruokailusta*

Miten motivoin? - Syöminen

Matala: Suoritus ilman ruoan ajattelua

Mahdollista keskittyminen muihin asioihin kuin ruokaan, syömiseen tai ruoanlaittoon

- *Syödään äkkiä jotain ja palataan töihin*
- *Tällä annoksella pärjää koko päivän ja pääset helpolla*

Korkea: Suoritus kulinaarisilla nautinnoilla

Anna aikaa syödä hyvin ja panostaa ruokailuun nautintona

- *On tärkeää, että otamme riittävästi aikaa kunnolliseen lounastaukoon*
- *Päätä sinä, missä ravintolassa juhlat järjestetään*
- *Mitkä ovat lempireseptesi?*

Fyysinen aktiivisuus

Halu käyttää lihaksia ja olla hyvässä kunnossa

matala

tasapuolinen

korkea

Liikkumattomuus
Rentoutuminen
lepäämällä
Paikallaan olo
Rauhallisuus

Haluan olla mukavuudenhaluinen

Toistuva liikunta
Rentoutuminen
liikkumalla
Kunto
Aktiivisuus

Haluan olla vahva ja hyväkuntoinen

Miten motivoin? – Fyysinen aktiivisuus

Matala: Suoritus mukavasti ja rennosti

Mahdollista fyysinen mukavuus ja rauhallinen tempo

- *Hankitaanpa meille mukavammat tuolit ja sohvat*
- *Sinun ei tarvitse liikkua, odotapa siinä rauhassa*
- *Ei hötkyillä, meillä ei ole mikään kiire*

Korkea: Suoritus liikkumalla ja hyvällä kunnolla

Mahdollista liikkuminen, myös työssä

- *Noustaanpa ylös ja liikutaan vähän*
- *Odotan innolla maratonia*
- *Oletpa hyväkuntoisen ja energisen näköinen*
- *Voit käydä kuntosalilla milloin tahansa*

Mielenrauha

Halu säilyttää mielenrauha ja pitää tunteet kurissa

low

balanced

high

Haasteet
Riskien ottaminen
Muutokset
Yllätykset
Seikkailu

Haluan ottaa riskejä

Turvallisuus
Tunteiden tasapaino
Ennustettavuus
Riskien näkeminen
Varovaisuus

Haluan olla varovainen

Miten motivoin? – Mielenrauha

Matala: Suoritus riskien ja yllätysten avulla

Anna haastavia, yllättäviä ja riskipitoisia tehtäviä

- *Tämä muutos tuo mukanaan paljon uutta*
- *Mitä tahansa voi tapahtua*
- *Tästä tulee suuri seikkailu!*
- *Tehtäväsi on hyvin haastava*

Korkea: Suoritus mielenrauhan avulla

**Anna pysyvyyttä, turvaa ja mielenrauhaa
Kommunikoi muutokset vasta kun ne tapahtuvat**

- *Nämä asiat pysyvät samoina muutoksesta huolimatta*
- *Mitä huolenaiheita sinulla on?*
- *Mitä riskejä näet, jotta voimme ne käsitellä?*